

Józsefvárosi Civil Stratégia 2026 - 2031

TERVEZET

Tartalom

1.	Bevezetés	2
2.	Helyzetkép	3
3.	Stratégiai célok	5
I.	Kapacitás és társadalmi beágyazottságának erősítése	6
1.	Érdekképviselés az országos döntéshozatalban	6
2.	Kommunikáció	7
3.	Láthatóság	8
4.	Civil kapacitásfejlesztés	9
II.	A civil részvétel erősítése a döntéshozatalban	11
III.	Kiszámítható finanszírozás	13

1. Bevezetés

A 2020-ban elfogadott kerületi Civil Stratégia alapvető célja az volt, hogy az Önkormányzat és a civil szervezetek kapcsolatát a partnerség, az átláthatóság, a kiszámíthatóság, a szakmaiság és a nyitottság elvei határozzák meg, és a civil közösségek érdemi szereplőként kapcsolódhassanak be a helyi közügyek alakításába. Az elmúlt stratégiai időszakban ennek megfelelően erősödtek és intézményesültek a civil szervezetekkel való kapcsolattartás, tájékoztatás és részvétel keretei; a támogatások és az önkormányzati erőforrásokhoz való hozzáférés egyre inkább nyilvános, előre meghatározott és szakmai szempontokra épülő eljárások keretében valósult meg; bővültek a civil szervezetek láthatóságát, elismerését és egymással való kapcsolatépítését szolgáló lehetőségek; valamint átláthatóbbá váltak az Önkormányzattal való együttműködés és ügyintézés útjai. Ennek eredményeképpen a Józsefvárosi Önkormányzat és a kerületben működő civil szervezetek együttműködésének számos formája megerősödött és beépült az önkormányzati működésbe. Az elmúlt évek gyakorlati tapasztalatai, a civil szervezetek visszajelzései, valamint a civil szektor működési környezetének változásai ugyanakkor új igényeket és fejlesztési irányokat is kijelöltek.

Az új Civil Stratégia célja, hogy az Önkormányzat a következő 5 éves időszakban is világos, kiszámítható és átlátható keretek között határozza meg a helyi civil társadalomhoz fűződő viszonyát, kijelölje prioritásait és az ezekhez kapcsolódó önkormányzati feladatokat, valamint meghatározza azokat az eszközöket, amelyekkel támogatni tudja a civil társadalom autonóm működését, fejlődését és a helyi közügyekben való részvételét.

A Civil Stratégia a helyi civil társadalom sokféle szereplőjét kívánja megszólítani és támogatni, ezért fontos tisztázni, hogy kiket értünk civil szervezetek és közösségek alatt. A Stratégia célcsoportjába olyan önszerveződő közösségek és szervezetek tartoznak, amelyek a kormányzattól és az üzleti érdekektől függetlenül működnek, és amelyeken keresztül az emberek közös célokért cselekszenek és közös értékeket képviselnek. Ezek a szervezetek és közösségek önkéntes alapon szerveződnek, munkájukban ugyanakkor fizetett munkatársak és önkéntesek egyaránt részt vehetnek. Működésüket bizonyos fokú intézményesültség és szabályozottság jellemzi, függetlenül attól, hogy rendelkeznek-e jogi személyiséggel. Tevékenységük középpontjában pedig a közjó, illetve a tagjaik közvetlen egyéni érdekein túlmutató társadalmi és közösségi célok szolgálata áll.

A helyi demokrácia erősítése a Józsefvárosi Önkormányzat egyik stratégiai célja¹, amelynek szempontjából a civil szervezeteknek és közösségeknek három fő funkciója van:

¹ “6. § A helyi önkormányzat feladatai ellátása során:

a) támogatja a lakosság önszerveződő közösségeit, együttműködik e közösségekkel, biztosítja a helyi közügyekben való széles körű állampolgári részvételt;

b) erősíti a település önfenntartó képességét, feltárja lehetőségeit és hasznosítja saját erőforrásait;

c) egyes közszolgáltatások igénybevételét – törvény felhatalmazása alapján – rendeletében feltételekhez kötheti.”

2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól 2026.09.24. Letöltve:
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100189.tv>

1. A társadalmi párbeszéd elősegítése és a közösségépítés, ezeken keresztül a társadalmi bizalom erősítése
2. Közösségi érdekérvényesítés, ezen keresztül a helyi demokrácia, az állampolgári részvétel és kezdeményezőkézség erősítése
3. A helyi társadalom igényeire reagáló szolgáltatásnyújtás, ezen keresztül a társadalmi kohézió erősítése

Ezt alapul véve a Józsefvárosi Önkormányzat fontos feladatának és saját érdekének tekinti a helyi civil társadalom erősítését, és hozzá kíván járulni a működéséhez és fejlődéséhez szükséges feltételek javításához. Az önkormányzat valós, naprakész szándékait és cselekvési terveit bemutató Civil Stratégia mindehhez kiszámítható és számonkérhető keretet teremt: rögzíti az együttműködés alapelveit és céljait, átfogóan bemutatja az Önkormányzat civilpolitikáját, és egyértelmű tájékoztató pontot jelent a helyi civil közösségek számára.

A civil szervezetek sokrétű szerepéből következik, hogy a Civil Stratégia több önkormányzati szakpolitikai területhez is szorosan kapcsolódik. A társadalmi igényekre adott civil válaszokon keresztül kapcsolódik az Önkormányzat társadalompolitikai és esélyegyenlőségi céljaihoz; a közösségépítő tevékenységeken keresztül a kulturális, közművelődési és közösségi feladatokhoz; az állampolgári részvétel és érdekérvényesítés erősítésén keresztül pedig az Önkormányzat részvételi koncepciójához. A Civil Stratégia azonban nem tér ki az egyes szakpolitikai területekhez kapcsolódó konkrét civil együttműködésekre, hanem általános kereteket tartalmaz azokra a civil infrastruktúrát, működési feltételeket és együttműködési kereteket erősítő intézkedésekre, amelyek valamennyi szakpolitikai területen támogatják a civil szervezetek és közösségek fejlődését és az Önkormányzattal kialakított partnerségüket.

2. Helyzetkép

Józsefvárosban hagyományosan magas az állampolgári aktivitás mértéke és a civil szerveződések száma, amit a kerület földrajzi fekvése, történelmi múltja, társadalmi összetételének sokszínűsége és az itt élők által fokozottan tapasztalt társadalmi problémák és kihívások is magyaráznak. A KSH adatai alapján 2020-ban 1126, 2025-ben pedig 1087 civil szervezet székhelye volt bejegyezve a kerületbe, vagyis a szervezetek összlétszáma az öt év alatt lényegében stabil maradt, mindössze 3,5%-kal csökkent. A viszonylag állandó szervezetszám ugyanakkor jelentős átrendeződést takar: a 2020-ban működő szervezetek közül 766 maradt fenn 2025-re, 360 megszűnt, miközben 321 új szervezet jelent meg. Ez azt mutatja, hogy a józsefvárosi civil szféra jelentős megújulási képességgel rendelkezik, ugyanakkor a szervezetek körében számottevő a fluktuáció is.²

A civil szektor tevékenységi szerkezete ezzel együtt viszonylag stabil maradt. Továbbra is a kulturális, kutatási, oktatási, valamint szabadidős és hobbi tevékenységet végző szervezetek

² A KSH adatai a szervezeteket bejegyzett székhelyük alapján tartják nyilván, ezért a kimutatásban látható átrendeződés nem kizárólag szervezetek megszűnését vagy létrejöttét, hanem a kerületből való elköltözést, illetve a Józsefvárosba történő székhelyáthelyezést is jelentheti.

alkotják a kerületi civil szféra legnagyobb csoportjait. A legjelentősebb változás a kulturális területen történt: az ilyen tevékenységet végző szervezetek száma 195-ről 217-re, arányuk 17%-ról 20%-ra emelkedett, és az öt év alatt létrejött új szervezetek közül is itt jelent meg a legtöbb, összesen 83. Ezzel szemben többek között az egészségügyi, gazdaságfejlesztési és munkaügyi, jogvédelmi, valamint szociális területen csökkent a működő szervezetek száma. A civil szervezetek jogi forma szerinti összetétele öt év alatt csak kis mértékben változott: továbbra is az egyesületek és az alapítványok alkotják a szervezetek döntő többségét, együttes arányuk mindkét évben mintegy 85%. Ezen belül az egyesületek aránya 45%-ról 46%-ra emelkedett, míg az alapítványoké 40%-ról 38%-ra csökkent. A többi szervezeti forma egyenként jóval kisebb arányt képvisel. A bejegyzett szervezetek mellett jelentős számban vannak jelen a kerületben informális civil közösségek és csoportok is, amelyek aktív szereplői a helyi közösségi életnek, és rendszeresen bekapcsolódnak az önkormányzati folyamatokba és kezdeményezésekbe.

Összességében az adatok egy nagy létszámú, sokszínű és folyamatosan megújuló helyi civil szektort rajzolnak ki, amelyben az új szervezetek megjelenése nagyrészt ellensúlyozza a megszűnéseket, miközben egyes tevékenységi területek súlya érzékelhetően változik. A stratégia elsősorban a helyi közügyekhez kapcsolódó, Józsefvárosban aktív civil szereplőkre összpontosít, ugyanakkor fontos hangsúlyozni, hogy a kerület számos jelentős, országos hatókörű civil szervezetnek is otthont ad, amelyek országos jelentőségét jól mutatja, hogy a 2026. évi személyi jövedelemadó 1%-os felajánlásainak húsz legnagyobb kedvezményezettje közül hat józsefvárosi székhellyel rendelkezik.

A civil szektor helyzetének számszerű alakulása mellett fontosnak tartottuk annak vizsgálatát is, hogy maguk a kerületi civil közösség hogyan értékeli saját működési környezetüket. A stratégia előkészítése során ezért arra kértük a szervezeteket, hogy értékeljék a civil szervezetek helyzetét Magyarországon és Józsefvárosban, valamint azt, hogy megítélésük szerint hogyan változott ez a helyzet 2020 és 2025 között helyi és országos szinten. Az általunk végzett felmérés eredményei kedvezőtlen országos helyzetérzékelést mutatnak: a 47 kitöltő 72%-a jelenleg kedvezőtlennek vagy inkább kedvezőtlennek ítélte a magyarországi civil működési környezetet. Az öt évvel korábbi helyzetről kevesebben tudtak érdemben nyilatkozni, az összehasonlítható válaszok alapján azonban jól látható, hogy Józsefváros a civil szervezetek számára kedvezőbb közegnek számít, mint az országos környezet. Ez a különbség az elmúlt öt évben tovább növekedett: miközben a válaszadók a magyarországi civil szféra helyzetét egyre kedvezőtlenebbnek ítélték meg, a józsefvárosi környezet megítélése ezzel párhuzamosan javult. A józsefvárosi válaszadók többsége úgy értékelte, hogy az Önkormányzat támogatja őket munkájukban, könnyű kapcsolatot tartani az önkormányzati munkatársakkal, aktív és sokszínű a helyi civil közösség.

A NIOK Alapítvány 2025-ös országos felmérése³ is alátámasztja, hogy a magyarországi civil szervezetek működési környezete az elmúlt évtizedben jelentősen átalakult. Jogi, finanszírozási, technológiai és kommunikációs változások egyaránt új alkalmazkodási kihívásokat jelentettek a szektor számára. A jelentés alapján a civil szervezetek működési

³ NIOK Civil jelentés 2025. 2026.09.24. Letöltve:

https://www.nonprofit.hu/files/template/1765359596_NIOK_CIVIL_JELENTES.pdf

környezetének bizonytalansága 2024-2025-ben tovább erősödött, ami több szervezet esetében finanszírozási, működési és munkaerő-megtartási nehézségekkel járt. Miközben ezek a nehézségek a józsefvárosi civil szervezetek működésére is hatással voltak, helyi szinten ezzel párhuzamosan mégis jelentősen bővültek az önkormányzati támogatással megvalósuló programok, a civil–önkormányzati partnerségek, amik erősítették a helyi civil szektor működésének feltételeit.

Mindezek alapján a következő stratégiai időszak fontos kiindulópontja, hogy az országosan bizonytalanabbá váló működési környezetben az Önkormányzat helyi szinten továbbra is kiszámítható, átlátható és civilbarát működési környezetet biztosítson, egy kedvezőbbé váló országos környezetben pedig segítse a civil szervezeteket abban, hogy az abból fakadó új lehetőségeket minél teljesebben ki tudják használni. A KSH adatai rámutatnak, hogy a támogató környezet kialakításakor nemcsak a régóta működő szervezetek megerősítésére, hanem az újonnan létrejövő szervezetek belépésének és fejlődésének segítésére is figyelmet kell fordítani.

3. Stratégiai célok

A Civil Stratégia prioritásainak és intézkedéseinek meghatározása során az Önkormányzat több forrásból gyűjtötte össze a helyi civil szereplők igényeit és a velük való együttműködés tapasztalatait. A civil szervezetek és közösségek a Civil Fórumon közösen fogalmazhatták meg a fejlesztési irányokat, amelyeket egy szélesebb körben elérhető igényfelmérő kérdőív egészített ki. A stratégia kialakítása emellett épít az Önkormányzat és intézményei civil szervezetekkel való együttműködésének gyakorlati tapasztalataira, a mindennapi kapcsolattartás során érkező visszajelzésekre, valamint az előző stratégiai időszak eredményeire.

A stratégia célja, hogy olyan környezetet és együttműködési kereteket teremtsen, amelyekben a helyi civil szervezetek és közösségek minél magasabb színvonalon tölthetik be közösségépítő és társadalmi párbeszédet erősítő, közösségi érdekérvényesítő, valamint a helyi társadalom igényeire reagáló szolgáltató szerepüket. Ezek együttesen rajzolták ki azokat a területeket, ahol a már működő gyakorlatok folytatására, illetve további fejlesztésekre van szükség.

Az új józsefvárosi Civil Stratégia ennek megfelelően három, egymással szorosan összefüggő területre helyezi a hangsúlyt:

- A. erősödjön a helyi civil társadalom önállósága és cselekvőképessége, fejlődjenek a szervezetek működéséhez szükséges kapacitások, láthatóságuk és kapcsolatuk a józsefvárosi lakossággal;
- B. a civil szervezetek és közösségek még többen bekapcsolódjanak az őket érintő önkormányzati döntéshozatalba;
- C. hosszú távú működésüket kiszámítható és több lábon álló finanszírozási lehetőségek segítsék.

Ennek megfelelően a stratégia három átfogó célja **a helyi civil szervezetek kapacitásainak és társadalmi beágyazottságának erősítése, a civil részvétel erősítése a döntéshozatalban, valamint a kiszámítható finanszírozás.**

I. Kapacitás és társadalmi beágyazottságának erősítése

Cél: Erős, független és látható civil közösségek

Az Önkormányzat célja, hogy a kerületben erős és autonóm civil társadalom működjön, amely képes céljait megfogalmazni, azokért hatékonyan cselekedni, és az önkormányzat céljaival összhangban érdemi pozitív hatást gyakorolni a kerület életére. A helyi civil társadalom erejét nemcsak a szervezetek száma, hanem önálló cselekvőképességük, egymással és az Önkormányzattal kialakított kapcsolataik, érdekérvényesítő képességük, valamint a helyi közösségekhez való kapcsolódásuk is meghatározza. A lehetőségeiket országos jogi, szabályozási és finanszírozási feltételek is befolyásolják, amelyek alakítására az Önkormányzatnak nincs közvetlen ráhatása, de amelyekkel kapcsolatban képviselheti a helyi civil társadalom tapasztalatait és érdekeit. Az igényfelmérésben résztvevő civil szervezetek visszajelzései alapján az Önkormányzat működésének megítélése kifejezetten pozitív, a válaszok ugyanakkor arra is rámutatnak, hogy továbbra is szükség van a civil és önkormányzati párbeszéd eszközeinek fejlesztésére, a civil szervezetek és a lakosság kapcsolatának erősítésére, a szervezetek kapacitásának fejlesztésére, a kerületi szervezetek közötti kapcsolatok erősítésére.

A következő stratégiai időszak célja ezért a helyben kialakult civilbarát működési környezet megőrzése, intézményesítése és továbbfejlesztése. Ennek érdekében az Önkormányzat vállalja, hogy:

- képviseli a helyi civil társadalom érdekeit az országos döntéshozók felé
- fejleszti az önkormányzati információkhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférést, és elősegíti, hogy a civil szervezetek számára az ügyintézésben való eligazodás egyszerűbbé és átláthatóbbá váljon;
- segíti a civil szervezetek láthatóságának növelését és a lakosság civil kezdeményezésekhez való kapcsolódását;
- bővíti a civil szervezetek fejlődését segítő képzési lehetőségeket, ezáltal erősítve működési kapacitásaikat és érdekérvényesítő képességüket
- erősíti a civil szervezetek közötti kapcsolatokat, együttműködéseket és tudásmegosztást.

1. Érdekképviselés az országos döntéshozatalban

Az autonóm civil társadalom a helyi demokrácia fontos garanciája: lehetőséget teremt az állampolgári érdekek önálló képviselésére, a közhatalom működésének társadalmi kontrolljára és szükség esetén annak kritikájára. A civil társadalomnak ehhez biztonságos, kiszámítható és támogató környezetre van szüksége, amelyben működhet és fejlődhet. A központi állami

szervek feladata az alapvető jogi és szabályozási feltételek megteremtése, és a központi költségvetési források részrehajlásmentes biztosítása. Az állami rendszer működéséből fakadó nehézségek gyengítik a szervezetek kapacitásait, ami kedvezőtlenül hat a forráshoz jutásra, az eredményességre és a hosszú távú fejlődési lehetőségekre is. Az Önkormányzat ezért a rendelkezésére álló érdekérvényesítési és együttműködési lehetőségeken keresztül **fellép a civil szervezetek számára kedvezőbb országos működési környezet kialakításáért**, és képviseli a józsefvárosi civil szervezetek tapasztalatait és érdekeit az országos döntéshozók felé.

2. Kommunikáció

Az Önkormányzat az előző 5 éves stratégiai időszak során fenntartotta a civil szervezetekkel kapcsolatos kommunikáció korábban meghatározott alapelveit, és működésében következetesen törekedett ezek érvényesítésére:

- a kommunikáció átlátható, közérthető és nem részrehajló;
- a civil szervezeteket érintő önkormányzati információk, részvételi lehetőségek és pályázati folyamatok nyilvánosak és hozzáférhetők;
- a kommunikáció a tájékoztatáson túl a részvétel és a közösségépítés eszközeként is szolgál.

A visszajelzések alapján ezentúl szükség van az önkormányzati tájékoztatás további fejlesztésére annak érdekében, hogy a civil szervezetek könnyebben megtalálják a számukra releváns információkat, és egyértelmű legyen számukra, hogy egy adott ügyben milyen lehetőségeik vannak és kihez fordulhatnak. A fejlesztés célja ezért elsősorban az információk rendszerezése, könnyebb megtalálhatósága és az önkormányzati ügyekben való egyszerűbb eligazodás.

Az Önkormányzat jelenleg a Közösségi Részvételi Iroda munkáján keresztül segíti a civil szervezetek tájékozódását és ügyintézését. Ezt a személyes segítségnyújtást egészíti ki **az új stratégiai időszakban létrehozandó és folyamatosan frissített online Civil kisokos**, amely egy helyen, közérthető formában gyűjti össze a civil szervezetek számára releváns önkormányzati információkat, így többek között a kapcsolattartókat, pályázati és részvételi lehetőségeket, helyiség- és köztérhasználatot, plakátolást, engedélyezést és az egyes ügyintézési folyamatokat. A Civil kisokos célja, hogy átláthatóbbá tegye a civil ügyfélutakat, és a szervezetek az alapvető információkhoz önállóan is könnyen hozzáférhessenek.

A civilbarát működés ugyanakkor nem kizárólag egy civil kapcsolattartó vagy az erre kijelölt szakirodák feladata. A civil szervezetek az Önkormányzat számos szervezeti egységével, intézményével és gazdasági társaságával kerülnek kapcsolatba, ezért fontos, hogy a partneri és civilbarát szemlélet az önkormányzati intézményi kultúra egészében érvényesüljön. Ennek érdekében az Önkormányzat **egyértelműsíti a kapcsolattartás felelőseit és képzésekkel fejleszti a civil szervezetekkel kapcsolatba kerülő munkatársak felkészültségét**, erősíti a civil társadalom működésével és szerepével kapcsolatos ismereteiket, ezzel elősegítve az egységes, átlátható, reszponzív és partneri ügyintézési gyakorlat kialakulását.

3. Láthatóság

Az igényfelmérés során a kitöltők jellemzően egyetértettek azzal, hogy a józsefvárosi civil közeg élénk és aktív, azonban abban nagyobb volt a bizonytalanság, hogy a lakosok mennyire aktívan vesznek részt a civil kezdeményezésekben. A szervezetek visszajelzéseiben kiemelten erős igényként jelent meg a szervezetek és programjaik láthatóságának támogatása.

Az Önkormányzat jelenleg is biztosít kommunikációs lehetőségeket az általa támogatott civil szervezetek számára: bemutatkozási lehetőséget biztosít a honlapon, a civil hírlevélben beszámol a szervezetek által meghirdetett eseményekről; megosztja a kerületi plakátolási lehetőségeket; és működteti a kerületi civil szervezetek számára létrehozott Facebook-csoportot. A rendelkezésre álló kommunikációs csatornák ellenére a nagy információs és médiazajban továbbra is kihívást jelent a szervezetek számára, hogy programjaik és szolgáltatásaik eljussanak a kerületi lakossághoz. Az új stratégiai időszakban ezért az Önkormányzat tovább bővíti a civil szervezetek láthatóságát segítő felületeket.

Az Önkormányzat az előző stratégiai időszakban már létrehozott egy aloldalt a honlapján (jozsefvaros.hu), amelyen bemutatkozási lehetőséget biztosított a kerületben működő civil szervezetek számára. Az új stratégiai időszakban célunk ennek a felületnek a továbbfejlesztése egy átfogó **civil információs és bemutatkozási oldallá**. Ez a civil oldal egyszerre szolgálja majd a civil szervezetek tájékozódását és láthatóságát: egy helyen gyűjti össze a számukra releváns önkormányzati információkat, szolgáltatásokat, pályázati és részvételi lehetőségeket, elérhető tereket és egyéb erőforrásokat, valamint bemutatkozási felületet biztosít a kerületben működő civil szervezetek és közösségek számára. A szervezetek saját bemutatkozó anyagaikon keresztül megjeleníthetik, hogy milyen programokat, szolgáltatásokat, tereket és közösségi lehetőségeket kínálnak a józsefvárosi lakosok és más érdeklődők számára. A fejlesztés célja, hogy a civil oldal a józsefvárosi civil közösségek és lehetőségek könnyen hozzáférhető gyűjtőpontjává váljon, amely egyszerre segíti a szervezetek önkormányzati ügyekben való eligazodását, egymás megtalálását, valamint a civil szervezetek és a kerületi lakosság közötti kapcsolatok erősítését.

Ezentúl a következő stratégiai időszakban az Önkormányzat saját Facebook-oldalain is segíti az önkormányzati támogatásból vagy együttműködésben megvalósuló, nyilvánosan látogatható civil programok megjelenését, ezzel is hozzájárulva ahhoz, hogy azok minél több józsefvárosi lakoshoz eljussanak. **Nyilvános eseménynaptárt hoz létre** a kerületi civil programok összegyűjtésére és népszerűsítésére. A nyomtatott hirdetések megjelenítésére az Önkormányzat a kerület több pontján, **saját intézményeiben civil hirdetések számára fenntartott információs állványokat helyez el**, amelyeken a civil szervezetek szórólapjai, programajánlói és egyéb tájékoztató anyagai elérhetővé válhatnak a lakosság számára.

Az Önkormányzat évente megrendezi a Józsefvárosi Közösségek Ünnepe, a kerületi civil kitelepülést melynek célja, hogy a közösségek bemutatkozási lehetőséget kapjanak, egymással és a lakossággal is megismertessék a munkájukat. A visszajelzésekre alapozva az Önkormányzat **további eseményein is lehetőséget teremt a kitelepülésre a kerületi civil közösségek számára.**

A támogató civil környezethez az is hozzátartozik, hogy a kerület elismerje és láthatóvá tegye azoknak a civil szervezeteknek és közösségeknek a munkáját, amelyek hosszú időn keresztül, magas színvonalon és a helyi közösség számára jelentős értéket teremtve dolgoznak Józsefvárosban. A **Józsefvárosi Közösségekért kitüntetés** különlegessége, hogy a díjazottról a józsefvárosi lakosok közönségsvavazással döntenek. A jelölési és szavazási folyamat így az elismerés mellett a civil szervezetek láthatóságát is szolgálja: lehetőséget teremt arra, hogy a jelölt közösségek bemutassák tevékenységüket, megszólítsák támogatóikat, és közösségi kampányokon keresztül szélesebb körben is ismertté váljanak. Az Önkormányzat a kampány kommunikációs támogatásával nemcsak egy-egy szervezet elismeréséhez, hanem a helyi civil munka társadalmi megbecsülésének és láthatóságának növeléséhez is hozzájárul. A következő stratégiai időszakban a díjazás rendszere egy új elemmel egészül ki: **a kitüntetés egyik díjazottját a korábbi évek nyertesei választják ki.** Ez lehetőséget teremt arra, hogy a civil közösségek maguk is alakítsák a kerületi elismerésben részesülők körét, és olyan, kisebb vagy szűkebb célcsoportokkal dolgozó közösségek munkája is nagyobb eséllyel kapjon elismerést, amelyek tevékenysége kevésbé látható a szélesebb nyilvánosság számára.

4. Civil kapacitásfejlesztés

A civil szervezetek és közösségek elindulását és fejlődését gyakran nehezíti, hogy nem rendelkeznek az elinduláshoz szükséges alapvető kapacitásokkal: megfelelő infrastruktúrával, tudással vagy elegendő emberi erőforrással. A támogató működési környezet kialakításának ezért fontos része, hogy az Önkormányzat segítse az erőforrásokhoz való hozzáférést különösen az induló kezdeményezések számára.

A) Civil infrastruktúra

Az előző Civil Stratégia célul tűzte ki, hogy az önkormányzati intézményekben rendelkezésre álló közösségi és rendezvényterek minél szélesebb körben hozzáférhetővé váljanak a civil szervezetek számára. Ennek érdekében a józsefvárosi intézmények (H13 Kulturális Központ, Kesztyűgyár) kidolgozták terembérlési lehetőségeiket és feltételeiket, és azokat nyilvánosan elérhetővé tették, elősegítve a kerületben már rendelkezésre álló közösségi infrastruktúra jobb kihasználását. A tapasztalatok ugyanakkor azt mutatják, hogy a terembérlés önmagában nem jelent minden civil szereplő számára megfelelő megoldást: a kisebb, induló vagy kevés erőforrással rendelkező szerveződések számára még a kedvezményes bérleti díj is akadályt jelenthet, miközben gyakran csak alkalmi vagy néhány órás térhasználatra van szükségük. Az új stratégia ezért a bérleti lehetőségek fenntartása mellett az ingyenesen vagy megosztott formában hozzáférhető közösségi terek körének bővítésére is hangsúlyt helyez.

A következő stratégiai időszakban az Önkormányzat **a civil közösségek működését ingyenesen használható terek rendelkezésre bocsátásával is támogatja:** a H13 Kultpontban, a Kesztyűgyárban és a Dankó udvarban **előzetes egyeztetést követően, alkalmi jelleggel térítésmentes helyszínhasználatot biztosít** a józsefvárosi civil közösségek találkozóihoz, gyűléseikhez és ingyenes eseményeihez. Az elérhető önkormányzati és civil közösségi tereket, azok használatának feltételeit és a kapcsolódó lehetőségeket az önkormányzat a Civil kisokosban nyilvánosan és könnyen hozzáférhető módon közzéteszi.

Az Önkormányzat a kedvezményes helyiségbérleti pályázatokon keresztül is hozzájárul a kerületi civil és közösségi terek létrejöttéhez. A konstrukció keretében a bérlőket ösztönzi arra, hogy más közösségek és kezdeményezések számára is hozzáférhetővé tegyék a helyiségeiket. Az új stratégiai időszakban az Önkormányzat továbbra is előmozdítja a helyiségek megosztását és a közösen használható civil terek kialakítását, ennek érdekében segíti az együttműködésre nyitott szervezetek egymásra találását, a kedvezményes helyiségpályázatok során pedig **előnyben részesíti azokat a pályázókat, akik vállalják a helyiség más civil szervezetekkel és közösségekkel való megosztását.**

B) Civil együttműködések, kapcsolatépítés

Az igényfelmérés során a kerületi szervezetek közötti kapcsolatok erősítése is megfogalmazódott. A szervezetek számára fontos erőforrást jelent, ha egymás tapasztalataira, tudására és meglévő kapacitásaira is építhetnek, megoszthatják egymással bevált gyakorlataikat, és közös kezdeményezéseket alakíthatnak ki. Az önkormányzat ennek céljából félévente megszervezi a Civil szervezetek és közösségek fórumát, hogy lehetőséget teremtsen a szervezetek találkozására, egymás megismerésére, ezáltal a közös kezdeményezések és együttműködések kialakulására. A visszajelzések megerősítették, hogy további találkozási és kapcsolatépítési lehetőségekre is igény mutatkozik, ezért az önkormányzat a Civil Fórum szerepének kibővítésére vállalkozik. A következő stratégiai időszakban **a Civil Fórum szerepe kibővül: az eddigi alkalmak mellett minden évben egy közös tervezésre épülő fórummal egészül ki, így évente három Civil Fórumot szervezünk.** Az év első fóruma az adott év prioritásainak kijelölésére szolgál, ahol a civil szervezetek és az Önkormányzat közösen határozzák meg, hogy az Önkormányzat által civil fejlesztésekre biztosított keretet milyen célokra és programokra fordítsák. A közös tervezés lehetőséget ad a minden évben megvalósuló programok, például az éves civil kitelepülés vagy a civil képzések tartalmának pontosítására, fejlesztésére és az aktuális igényekhez igazítására. Ez célzottabb és jobban átgondolt programokat, a rendelkezésre álló források hatékonyabb felhasználását és a civil szervezetek mélyebb bevonódását szolgálja. A civil közösségek így nemcsak igényeiket és javaslataikat fogalmazzák meg, hanem partnerként a programok kialakításában is részt vesznek. A második fórum ezt folytatva teret biztosít a kapcsolatépítésnek, a kapcsolatok elmélyítésének és az információmegosztásnak. Az év utolsó fóruma ezentúl a közös értékelésre ad lehetőséget. A résztvevők közösen értékelik az adott évben megvalósult civil programokat és lehetőségeket, megosztják tapasztalataikat, és a Civil Stratégia céljai mentén visszajelzést adnak azok eredményeiről és továbbfejlesztési lehetőségeiről.

C) Képzések

Ezt kiegészítve a következő stratégiai időszakban az Önkormányzat olyan **tudásmegosztó alkalmakat és képzéseket is szervez,** amelyek az egymástól való tanulásra építve segítik többek között: szervezetalapítás, a pályázatírás, az adományszerzés, a közösségi finanszírozás és más forrásteremtési módszerek elsajátítását. A képzések céljainak meghatározásakor a Civil Fórum résztvevőinek javaslataiból indulunk ki, így a képzések közvetlenül a civil közösségek által azonosított aktuális szükségletekre épülnek. Emellett az egyedi támogatásra szoruló, krízishelyzetbe került civil szervezetek számára indokolt esetben célzott képzést

biztosítunk, amely a kialakult nehézségek kezeléséhez, a szervezet működésének stabilizálásához és a hasonló helyzetek megelőzéséhez szükséges ismeretek és eszközök elsajátítását segíti.

D) Önkéntesség

A civil szervezetek fenntarthatóságának fontos erőforrása nem kizárólag a pénzügyi támogatás, hanem az önkéntes munka, a helyi lakosság munkába való bekapcsolódása és felelősségvállalása is. Az Önkormányzat ezért **önkéntes toborzó esemény szervezésével** segíti a civil szervezetek és az önkéntesség iránt érdeklődő józsefvárosiak egymásra találását, és az önkéntesség népszerűsítését. Az esemény egyben alkalmat teremt a már aktív önkéntesek munkájának elismerésére és megünneplésére, megköszönve azt a többletidőt, tudást és energiát, amellyel hozzájárulnak a helyi közösségek működéséhez. Az Önkormányzat emellett lehetőséget biztosít arra, hogy a civil szervezetek által meghirdetett **önkéntes lehetőségek a Civil oldalon is megjelenjenek**, megkönnyítve a szervezetek és a bekapcsolódni kívánó lakosok egymásra találását.

II. A civil részvétel erősítése a döntéshozatalban

Cél: Aktív és kezdeményező közösségek

A civil közösségek fontos szerepet töltenek be a helyi közügyek alakításában. Összegyűjtik és közvetítik tagjaik, az általuk képviselt közösségek és az érintett lakosok tapasztalatait, szükségleteit és véleményét. A civil részvétel ezáltal olyan helyi tudást és szempontokat kapcsol be a döntéshozatalba, amelyek hozzájárulhatnak a döntések megalapozottságához, minőségéhez és hosszú távú megvalósíthatóságához. Emellett növeli a döntési folyamatok átláthatóságát és érthetőségét, és erősíti az érintettek elköteleződését a közösen kialakított megoldások mellett.

Az érdemi részvételhez nem elegendő önmagában lehetőséget biztosítani a véleménynyilvánításra. A részvételi folyamatnak nyitottnak, hozzáférhetőnek és követhetőnek kell lennie, és egyértelművé kell tennie, hogy a résztvevők milyen módon és milyen mértékben tudnak hatást gyakorolni a döntésekre. A részvétel mélysége az adott ügy és döntési folyamat függvényében eltérő lehet. A részvételi koncepció ennek négy, egymásra épülő szintjét különbözteti meg:

Információnyújtás → Konzultáció → Párbeszéd → Partnerség

A cél nem az, hogy minden ügyben a részvétel legmagasabb szintje valósuljon meg, hanem hogy az adott döntéshez illeszkedő részvételi forma tudatosan kerüljön megválasztásra, és a résztvevők számára előre egyértelmű legyen bevonásuk célja, kerete és lehetséges hatása.

Az igényfelmérés során megismert visszajelzések alapján a kerületi szervezetek 74%-a pozitívan értékeli a civil szervezetek számára döntéshozatali folyamatokban biztosított részvételi lehetőségeket. Ezzel együtt igényként jelenik meg a konkrét ügyekbe való mélyebb bevonás, a folyamatos párbeszéd és annak követhetősége, hogy a megfogalmazott vélemények miként épülnek be a döntésekbe. A visszajelzésekből az is kiderül, hogy a civil részvételi lehetőségek ismertsége és használata egyenetlen, tehát szükség van a

kapcsolattartási és részvételi lehetőségek egyértelműbb kommunikációjára. A fejlesztés fő iránya így nem újabb egyeztető fórumok létrehozása, hanem a meglévő részvételi lehetőségek minőségének és eredményességének erősítése.

A civil részvételt és kapcsolattartást jelenleg biztosító legfontosabb intézményi keretek és lehetőségek:

- civil kapcsolattartás a Községi Részvételi Irodán keresztül;
- a döntéshozatal átláthatósága a honlapon és proaktív tájékoztatás (pl. hírlevelek)
- tanácskozási jog a Képviselő-testületben;
- szakmai konzultációk és egyeztető fórumok
- Részvételi Költségvetés, amely lehetőséget teremt arra, hogy a közös ügyek mentén szerveződő érdekközösségek saját kezdeményezéseiket közvetlenül megfogalmazzák és megfelelő támogatottság esetén önkormányzati forrásból megvalósuljon

A következő stratégiai időszakban az Önkormányzat vállalja, hogy:

- tovább erősíti és intézményesíti a civil szervezetekkel való folyamatos és strukturált párbeszéd kereteit;
- biztosítja és fejleszti a civil szervezetek szakpolitikai és önkormányzati döntések előkészítésébe való bevonásának lehetőségeit;
- fejleszti a részvételi folyamatok átláthatóságát és eredményességét, különös tekintettel a civil javaslatok hasznosulásának és az egyeztetések eredményének visszacsatolására;
- lehetőséget teremt arra, hogy a civil szervezetek saját kezdeményezésükre is napirendre emelhessenek közös ügyeket;
- közérthetően és könnyen hozzáférhető módon tájékoztat a civil szervezetek számára rendelkezésre álló részvételi lehetőségekről.

A civil társadalom csak akkor tudja teljes mértékben betölteni a demokráciában játszott szerepét, ha szervezetei elérnek döntéshozókhoz és intézményekhez, és képesek eljuttatni hozzájuk üzeneteiket. A civil szervezetek számára biztosítani kell a kerületi vezetéssel való nyitott, folyamatos, strukturált és érdemi párbeszédben való részvételt. A rendszeres és civil kezdeményezésű párbeszéd biztosítása több, egymást kiegészítő keretben valósul meg.

A kapcsolattartás feladatát a Községi Részvételi Iroda továbbra is ellátja. A párbeszéd intézményi kereteinek erősítése érdekében az önkormányzat intézményei és a civil társadalom közötti nyílt és strukturált párbeszédre vonatkozó intézményközi iránymutatást dolgoz ki. Ennek részeként **minden önkormányzati intézmény a meglévő munkatársai közül kijelöl egy kapcsolattartót**, akihez a civil szervezetek szakmai kérdéseikkel, konzultációs igényeikkel, tapasztalataikkal és javaslataikkal fordulhatnak. A kapcsolattartók elérhetőségét a Civil kisokosban nyilvánosan elérhetővé tesszük.

Az Önkormányzat a civil szervezetek **szakpolitikai döntésekbe való bevonását** állandó és eseti **szakmai egyeztető fórumokon keresztül** is biztosítja. Egyes fórumok működtetését és a civil szervezetek bevonását jogszabályi kötelezettségek alapozzák meg, míg más egyeztetési kereteket az Önkormányzat saját kezdeményezésére, az adott szakpolitikai területen működő

szervezetekkel való rendszeres párbeszéd érdekében hoz létre. A fórumok lehetőséget teremtenek arra, hogy az érintett civil és szakmai szervezetek tapasztalataikkal és javaslataikkal bekapcsolódjanak az adott területet érintő szakpolitikai irányok kialakításába, véleményezzék az önkormányzati terveket, és lehetőség szerint együttműködjenek azok megvalósításában. Az Önkormányzat célja a szakmai egyeztető fórumok átlátható, nyitott és hosszú távon kiszámítható működésének biztosítása, valamint annak elősegítése, hogy az adott területen érintett szervezetek minél szélesebb köre bekapcsolódhasson munkájukba. A fórumok működésének, létrehozásának vagy szükség szerinti újraszervezésének részletes kereteit az adott szakpolitikai területhez kapcsolódó stratégiák határozzák meg. Az Önkormányzat **közérthető és nyilvánosan hozzáférhető tájékoztatást biztosít a működő fórumokról, azok feladatairól és a csatlakozás, illetve részvétel lehetőségeiről.** Az üléseken elhangzottakról készült jegyzőkönyveket pedig nyilvánosan elérhetővé teszi. Egyértelműen bemutatja azt is, hogy a civil közösségek **hogyan kezdeményezhetnek az általuk fontosnak tartott ügyekben szakmai egyeztetést.** Az állandó szakmai fórumok mellett az Önkormányzat egyes ügyekhez kapcsolódóan időszakos tanácsadó és konzultációs fórumokat is létrehozhat. Az egyes önkormányzati döntésekhez kapcsolódó társadalmi egyeztetésekről az Önkormányzat **célzottan tájékoztatja a témában érintett vagy tevékenykedő kerületi civil szervezeteket,** elősegítve, hogy véleményükkel és szakmai tapasztalataikkal bekapcsolódhassanak a döntések előkészítésébe.

A visszajelzések szerint fejlesztendő a részvételi folyamatok eredményének és hatásának visszacsatolása. A részvétel minőségének és hozzáférhetőségének fejlesztése érdekében **felülvizsgáljuk a szakmai és egyeztető fórumokon alkalmazott részvételi módszerek eredményességét,** hogy a résztvevők hozzájárulása hogyan és milyen mértékben épül be a döntés-előkészítési és döntéshozatali folyamatokba, illetve, hogy az egyeztetésben résztvevők, milyen formában kapnak visszacsatolást a eredménnyel kapcsolatban. Ha indokolt, a felülvizsgálat eredményeként intézkedési terv készül a fórumok működési módjának átalakítására.

A civil szervezetek döntéshozatalban való részvételének egyik már meglévő lehetősége a képviselő-testület és a bizottságok ülésein biztosított tanácskozási jog. Ahhoz azonban, hogy a szervezetek ténylegesen élni tudjanak ezzel a lehetőséggel, fontos, hogy annak feltételei és igénybevételének módja közérthetően és könnyen hozzáférhetően elérhető legyen. A következő stratégiai időszakban **közérthető tájékoztatást biztosítunk arról, hogy a civil szervezetek hogyan kapcsolódhatnak be a képviselő-testület és a bizottságok munkájába,** és hogyan élhetnek az SZMSZ-ben meghatározott tanácskozási jogukkal. A részvétel pontos feltételeit, az eljárás menetét és a vonatkozó határidőket a **Civil Kisokosban** is összefoglaljuk és közérthető formában elérhetővé tesszük.

III. Kiszámítható finanszírozás

Cél: Fenntarthatóan működő több lábon álló civil közösségek

Az Önkormányzat feladata nem a civil társadalom megszervezése, irányítása vagy fenntartása, hanem azoknak a feltételeknek a megteremtése, amelyek között autonóm civil

szervezetek és közösségek létrejöhetnek, együttműködhetnek, erőforrásokhoz férhetnek hozzá, és érdemben részt vehetnek a helyi közügyek alakításában.

Az Önkormányzat az előző stratégiában már megreformálta a támogatás rendszerét, hogy ezzel szakmai alapokon nyugvó, átlátható és kiszámítható támogatási rendszert alapon szor meg. Ennek legfontosabb eszközei a civil, egyházi, sport pályázat és a kedvezményes helyiségbérleti pályázat voltak, amelyek nyilvánosan meghirdetett és szabályozott keretek között biztosítanak pénzügyi, illetve infrastrukturális támogatást. E támogatási formák működésének általános jogi kereteit a 7/2016. (III. 03.) önkormányzati rendelet határozza meg, míg a kedvezményes helyiségbérleti pályázat részletes szabályait a 35/2013. (VI. 20.) önkormányzati rendelet rögzíti. A 2020-ban megírt stratégia egyik fontos célkitűzése volt a civil támogatási rendszer átláthatóbbá, szakmailag megalapozottabbá és kiszámíthatóbbá tétele. Ennek érdekében az Önkormányzat a civil pályázatok rendszerét úgy alakította át, hogy a támogatások elosztása nyílt pályázati eljárásokon, előre meghatározott és nyilvános szakmai szempontokon alapuljon. Korábban a pályázatok értékelésében nem vettek részt független szakmai bírálók, az elmúlt stratégiai időszakban azonban bevezetésre került a független szakmai értékelés, a pályázók felkészülését pedig közérthető tájékoztatók és konzultációs lehetőségek segítik. A rendszer fejlesztésének fontos szempontja volt az is, hogy az önkormányzati forrásokhoz a civil szervezetek minél szélesebb köre hozzáférhessen ennek érdekében egy szervezet egy évben egy alkalommal részesülhet civil pályázati támogatásban, ami elősegíti a források szélesebb körű elosztását és új szervezetek támogatáshoz jutását. Ezzel a rendelkezéssel és a megemelt támogatási kerettel az évi támogatott szervezetek száma 2021 és 2025 között 20-ról 51-re emelkedett.

Hasonló szemlélet érvényesült a civil szervezetek helyiséghez jutásának átalakításában is. Az előző stratégia célul tűzte ki, hogy a kedvezményes helyiséghasználat ne kizárólag egyedi kedvezményeken alapuljon, hanem kiszámítható, előre tervezhető és szakmai szempontok szerint működő támogatási rendszerre váljon. Ennek részeként a kedvezményes bérleti lehetőségek mellett létrejött a pályázat útján elnyerhető helyiségtámogatás rendszere, amelyben a helyiségek odaítélése nyilvános pályázati felhívás és előre meghatározott értékelési szempontok alapján történik. A pályázatok értékelésében a szervezet szakmai tevékenysége és helyi beágyazottsága mellett kiemelt szempont lett, hogy a helyiség használata mennyiben szolgálja a józsefvárosi lakosságot, és lehetőséget biztosít-e a helyiség használatára más civil szervezetek és közösségek számára is.

A reformok közös iránya tehát az volt, hogy a civil szervezetek támogatása az egyedi döntésektől egy átláthatóbb, nyilvános és szakmai szempontokra épülő rendszer felé mozduljon el. A korábbi intézkedések azt is szolgálták, hogy a Józsefvárosban működő civil szervezetek előre tervezhető feltételek mellett juthassanak önkormányzati erőforrásokhoz, miközben új, kisebb vagy korábban támogatásban nem részesülő szervezetek számára is nyitott maradjon a hozzáférés.

A következő stratégiai időszakban az Önkormányzat **fenntartja és továbbfejleszti a kiszámítható támogatási rendszert**. A támogatási rendszer kiszámíthatóságát az Önkormányzat rendszeresen meghirdetett és biztosított támogatási formákkal teremti meg: a

kisebb helyi kezdeményezéseket a Szomszédünnep, a civil szervezetek működését és szakmai programjait a civil pályázat, hosszabb távú működésüket pedig a kedvezményes helyiségbérlet támogatja.

A civil pályázat éves keretösszegének meghatározásakor az Önkormányzat törekszik az infláció hatásának követésére, a pályázati folyamat egészét, annak ütemezését, értékelési rendjét és eredményeit továbbra is nyilvánosan követhetővé teszi, valamint erősíti a pályázóknak adott szakmai visszajelzést. Mindemellett az igényfelmérés során megfogalmazódott, hogy más típusú finanszírozásra van szüksége egy kisebb vagy induló, elsősorban önkéntes munkára épülő közösségnek; egy folyamatos működési költségekkel és munkavállalókkal rendelkező szervezetnek; egy időben körülhatárolható programot vagy új kezdeményezést megvalósító szervezetnek; illetve egy olyan civil szereplőnek, amely tartósan valamilyen helyi társadalmi szükségletre reagáló szolgáltatást vagy önkormányzati feladathoz kapcsolódó állandó tevékenységet végez. Ennek megfelelően eltérő szükségletet jelenthet egy konkrét program költségeinek finanszírozása, a szervezet alapvető működési költségeinek biztosítása, egy új kezdeményezés elindítása vagy egy már bevált tevékenység hosszabb távú fenntartása. A két támogatási cél eltérő jellege az értékelésben is megjelenik: egy új kezdeményezés esetében elsősorban a szakmai tartalom, a megvalósíthatóság, a várható eredmények és a költséghatékonyság értékelhető, míg a működési támogatásnál a szervezet folyamatos tevékenysége, helyi beágyazottsága, működési szükségletei és hosszabb távú eredményei kerülnek előtérbe. Ezáltal működési és a programtámogatások különválasztása egyértelműbbé teszi a pályázati követelményeket és az értékelés szempontjait. Lehetővé teszi, hogy hasonló célú és jellegű pályázatok versenyezzenek egymással, miközben az értékelési szempontok is jobban igazodnak a támogatás céljához. Mindezek alapján az Önkormányzat **megvizsgálja a működési és programtámogatások különválasztásának lehetőségét.**

Emellett egyértelmű igényként jelent meg a pályázati adminisztráció és az elszámolás egyszerűsítése. Az Önkormányzat törekszik arra, hogy a támogatások igénybevétele ne járjon aránytalan adminisztratív terhekkel. Ezért **vállalja, hogy felülvizsgálja a pályázati adminisztrációt, egységesíti a szakmai tervek és beszámolók követelményeit, valamint egyértelműbbé és egységesebbé teszi az elszámolás rendjét.** Célja, hogy a pályázók számára kiszámítható és könnyen követhető követelmények vonatkozzanak a pályázat benyújtásától a támogatás felhasználásán át a szakmai és pénzügyi beszámolásig.

Ezt szervezeti szinten is támogatja, hogy a Társadalmi Kapcsolatok Ügyosztály keretében egységes szakmai irányítás alá kerülnek a pályázati tevékenységek és az ezekhez kapcsolódó szakmai kompetenciák. Az Önkormányzat emellett folyamatosan nyomon követi a központi kormányzat civil szervezetek finanszírozását érintő intézkedéseit és a finanszírozási környezet változásait, és ezekhez igazodva felülvizsgálja, illetve alakítja pályázati folyamatait és támogatási formáit. Az Önkormányzat országos érdekérvényesítő tevékenysége során képviseli a civil szervezetek adminisztratív terheinek csökkentését és az egyszerűbb működési feltételek kialakítását.

Az általános civil pályázat mellett az Önkormányzat **célzott szakmai pályázatokon keresztül is támogatást biztosít** az egyes önkormányzati célokhoz kapcsolódó szakmai

programok megvalósításához. Amennyiben egy lakossági kezdeményezésből, például a Részvételi Költségvetésből, vagy valamely önkormányzati stratégiából fakadó cél megvalósításában a civil szervezetek szakmai tudására és tapasztalatára érdemes építeni, az Önkormányzat **nyílt pályázati eljárás keretében választja ki a megvalósító szervezetet.**

A civil szervezetek önkormányzati forrásokhoz való hozzáféréseinek a pályázati támogatások mellett továbbra is fontos formáját jelentik az Önkormányzattal kialakított szakmai együttműködések. A civil szervezetekkel való szakmai együttműködések az önkormányzati intézményeken és szervezeteken keresztül is megvalósulnak: ezek lehetőséget teremthetnek civil programok befogadására és közös megvalósítására, valamint a szervezetek és tevékenységük láthatóságának növelésére. Ilyen együttműködésekre már jelenleg is találhatók példák többek között kulturális és közösségi intézményekben, valamint óvodákban és más önkormányzati szolgáltatásokban. Az Önkormányzat a korábbi stratégiai időszakban kialakított elveket fenntartva eseti vagy projektalapú együttműködési megállapodás keretében, valamint közszolgáltatási, közművelődési vagy ellátási szerződés alapján is igénybe veheti civil szervezetek szakmai tudását és szolgáltatásait közfeladatai ellátásához. Ezekben az együttműködésekben alapelv az átláthatóság, a feladatok és felelősségi körök egyértelmű meghatározása, valamint annak biztosítása, hogy az együttműködési lehetőségek a civil szervezetek minél szélesebb köre számára hozzáférhetők legyenek.

Az egyedi támogatás az Önkormányzat civil támogatási rendszerének kiegészítő eleme, amely kivételes, a rendszeres pályázati támogatási formák keretében nem kezelhető helyzetekben biztosít lehetőséget civil szervezetek támogatására. Ide tartozhatnak a szervezetek működését vagy fennmaradását veszélyeztető, előre nem látható helyzetek, de olyan egyedi támogatási igények is, amelyek jellegükből adódóan nem illeszkednek a rendszeres pályázati konstrukciókba. Az Önkormányzat az egyedi támogatásokat is előre meghatározott egységes eljárásrend alapján biztosítja, és nyilvánosságra hozza a támogatásokra vonatkozó információkat. A működési vagy pénzügyi nehézség miatt támogatásban részesülő szervezetek számára a pénzügyi stabilitás erősítését és a források diverzifikálását segítő szakmai támogatást, illetve képzési lehetőséget is biztosít.

Az Önkormányzat célja, hogy saját támogatási rendszereinek fenntartása mellett elősegítse a civil szervezetek pénzügyi önállóságát, új finanszírozási források bevonását és a helyi adományozási kultúra fejlődését. A meglévő önkormányzati támogatási rendszer továbbfejlesztése mellett segíti a civil közösségeket a finanszírozási források diverzifikálása, a külső források bevonása és a forrásteremtő képességének erősítésében. Ennek érdekében:

- törekszik a helyi magánforrások és adományozói kapacitások mozgósítására, valamint a helyi adományozás ösztönzésére;
- partnerségi pályázatokban való részvétellel és támogató nyilatkozatok biztosításával segíti a civil szervezetek külső forrásokhoz való hozzáférését;
- fejleszti saját kapacitásait az európai uniós és más külső finanszírozású pályázatokban való részvételre, elősegítve, hogy ezekből a forrásokból helyi civil együttműködések és kezdeményezések is megvalósuljanak.

A fenntartható finanszírozáshoz nemcsak több forrásra, hanem arra is szükség van, hogy a civil szervezetek képesek legyenek több lábon álló finanszírozást kialakítani. Az Önkormányzat ezért a közvetlen finanszírozás mellett a helyi magánforrások és adományozói kapacitások mozgósításában is szerepet kíván vállalni. Ennek szándéka már a korábbi Civil Stratégiában is megjelent a az Önkormányzat megalapította a Józsefvárosi Mecénás díjat, hogy ezzel megerősítse a magánszemélyek és vállalkozások adományozási kultúráját. A következő stratégiai időszakban az Önkormányzat erre építve további lépéseket tesz a helyi adományozási kultúra és infrastruktúra fejlesztésére. **Dedikált adományozási rendezvények szervezésével** elősegíti a civil szervezetek, helyi vállalkozások, magánadományozók és más potenciális támogatók közötti kapcsolatok kialakulását. **Együttműködik a civil kezdeményezéseket támogató közösségi alapítványokkal** a helyi adományozás és a civil közösségek forrásteremtési lehetőségeinek erősítése érdekében.

Az Önkormányzat a civil szervezetek finanszírozási lehetőségeinek bővítését **partnerségi pályázatokban való részvétellel és támogató nyilatkozatokkal is segíti**. A következő stratégiai időszakban a készülő Civil kisokosban hozzáférhetővé teszi, hogy a civil szervezetek milyen módon kezdeményezhetnek önkormányzati partnerséget egy pályázathoz, milyen feltételek mellett lehet az Önkormányzat partner, és hogyan történik az együttműködési kezdeményezések elbírálása. Ezzel párhuzamosan az Önkormányzat **fejleszti saját kapacitását az európai uniós és más külső finanszírozású pályázatokban való részvételre**.

Ezzel az Önkormányzat finanszírozási szerepe a következő időszakban a közvetlen támogatás biztosításától egy szélesebb erőforrás-teremtő szerep felé bővül: saját forrásokat biztosít, kiszámítható és hozzáférhető támogatási rendszert működtet, miközben segíti a civil szervezeteket abban, hogy magánadományokhoz, vállalati, pályázati erőforrásokhoz is hozzáférjenek. Így járul hozzá az Önkormányzat ahhoz, hogy a józsefvárosi civil szervezetek hosszú távon fenntarthatóan, függetlenül és többféle finanszírozási forrásra támaszkodva működhessenek.

Az önkormányzati civil támogatási rendszer eszközei				
Finanszírozott funkció / helyzet	Önkormányzati támogatási eszköz	Célcsoport	Támogatás jellege és időtávja	Finanszírozási logika
Kisebb, helyi közösségi kezdeményezések és programok	Szomszédünnep kezdeményezés	Informális és civil közösségek	Kis összegű, egyszeri támogatás	Alacsony belépési küszöb, helyi kezdeményezések és közösségi aktivitás támogatása

Civil szervezetek működése és szakmai programjai	Civil pályázat	Belföldön bejegyzett alapítványok, egyesületek és szövetségek	Évente meghirdetett, vissza nem térítendő pályázati támogatás működési és szakmai kiadásokra	A működés és az időben körülhatárolható civil programok nyílt pályázati támogatása
Konkrét önkormányzati célhoz kapcsolódó szakmai program megvalósítása	Önkormányzati célokkal összefüggő szakmai program megvalósítására irányuló pályázat	Belföldön bejegyzett alapítványok, egyesületek és szövetségek	Esetileg meghatározott támogatási összeg és időtáv	Civil szakértelem bevonása konkrét helyi szükségletek és önkormányzati célok megvalósításába
Hosszabb távú működéshez szükséges infrastruktúra biztosítása	Kedvezményes helyiségbérlet támogatás	Informális és formális civil közösségek	Öt évre szóló támogatás, a helyiség adottságaitól függő mértékben	Kiszámítható működési háttér és hosszabb távú tervezhetőség biztosítása
Előre nem látható, a szervezet működését veszélyeztető krízishelyzet vagy pályázati úton nem kezelhető egyedi támogatási igény	Egyedi támogatás	Informális és formális civil közösségek	Egyszeri, egyedileg meghatározott támogatás	A rendszeres pályázati támogatási formákba nem illeszkedő, indokolt támogatási igények kezelése